

Toelichting bij Updates gasleveringszekerheid

Versie 14 oktober 2022

Algemeen

Deze communicatie-uiting is een uitgave van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Het geeft informatie over de vulling van de gasbergingen in Nederland, het totale gasverbruik in Nederland, de aanvoer van gas naar Europa en de Nederlandse groothandelsprijs¹.

Deze communicatie-uiting is bedoeld voor een brede doelgroep. Hij geeft daarom ook geen volledig beeld van de gegevens die het ministerie dagelijks ontvangt van de gasbedrijven en op basis waarvan maatregelen overwogen of genomen kunnen worden. Het ministerie kan met de ontvangen informatie de situatie op de gasmarkt goed in de gaten te houden en aanvullende maatregelen nemen wanneer dat nodig is. De maatregelen in de zomer zijn erop gericht om voldoende gas(voorraad) in Nederland te hebben voor de vraag tijdens de komende winterperiode.

Aan de cijfers in deze uiting is bijvoorbeeld te zien hoe het gaat met het vullen van de gasbergingen in Nederland en welk deel in de resterende periode van het vulseizoen nog aangevuld moet worden om het vuldoel van 80% te bereiken.

In de update gebruiken we verschillende meeteenheden voor energie.

- 1 megawattuur (MWh) = 1000 kilowattuur (kWh)
- 1 gigawattuur (GWh) = 1000 megawattuur (MWh)

Waarom een periodieke update van de situatie?

[Het kabinet heeft de afgelopen periode maatregelen genomen om Nederland voor te bereiden op komende winter](#). De maatregelen zijn onder andere het vullen van de gasbergingen, het opheffen van de productiebeperking voor het produceren van elektriciteit met kolen, het samen met Gasunie faciliteren van meer importcapaciteit voor meer (vloeibaar) gas. Ook zet het kabinet extra in op energiebesparing o.a. door de energiebesparingsplicht² aan te scherpen en via de communicatiecampagne '[Zet ook de knop om](#)'. Dit kan al met relatief kleine handelingen zoals aandacht voor verlichting en verwarming of korter douchen.

De situatie op de gasmarkt is lastig voorspelbaar. Door periodiek op toegankelijke wijze informatie te delen over hoeveel gas Europa instroomt, het totale gasverbruik van Nederland, het vullen van de gasbergingen en de gasprijs wil het ministerie het brede publiek informeren over de stand van zaken op de gasmarkt. Het streven is om de informatie in deze publicatie regelmatig uit te breiden met nieuwe onderwerpen.

De gegevens in deze communicatie-uiting worden wekelijks bijgewerkt.

De inhoud van dit product is met grote zorgvuldigheid samengesteld. Er kunnen geen rechten aan worden ontleend.

---

¹ Dit betreft de TTF month ahead prijs.

² [Kamerbrief aanscherping energiebesparingsplicht bedrijven en instellingen, 4 juli 2022](#).

Toelichting bij Updates gasleveringszekerheid

Versie 14 oktober 2022

Vulling bergingen in Nederland

De grafiek geeft aan wat de gemiddelde vullingsgraad is van de ondergrondse bergingen in Nederland (Norg, Grijpskerk, Alkmaar, Bergermeer en Zuidwending) op de vermelde datum. Het streven is om aan het einde van het vulseizoen in oktober de bergingen zo maximaal mogelijk (minimaal gemiddeld 80%) gevuld te hebben, zodat we voorbereid de winter in gaan. Hiermee voldoen we ook aan de afspraken die de Europese landen hierover hebben gemaakt. De overheid probeert waar mogelijk de 80% te overtreffen³. Op de overzichtspagina staat de toename van de vullingsgraad ten opzichte van een week geleden aangegeven.

De figuur vertelt in hoeverre het tot nu toe gelukt is om de bergingen deze zomer te vullen, waarbij het genoemde toenamepercentage laat zien welke bijdrage in de afgelopen week is gerealiseerd. Het vullen van de bergingen wordt bepaald door een aantal factoren. De belangrijkste zijn: is er gas over om te injecteren (is het aanbod groter dan de verbruiksmarkt nodig heeft) en is daarbij de prijs aantrekkelijk (nu kopen en in de winter weer verkopen).

In een nieuwe grafiek is de (toename van de) vulgraad van de seizoensbergingen in Nederland per berging getoond, de vullingsgraad aan het begin van het vulseizoen en de nationale gemiddelde vulgraad. In de grafiek is de berging van Energystock in Zuidwending niet opgenomen, omdat deze zogenaamd 'kortcyclisch' is, dat wil zeggen: bedoeld om gas voor korte periodes op te slaan.

Update 2 september 2022: Het ministerie van EZK volgt voor deze Update de cijfers van de [AGSI-website](#). Operator Taqa heeft aangegeven dat de beschikbare vulcapaciteit van de opslag in Bergermeer 45,6TWh is en niet 48,2 TWh. Dit heeft ook gevolgen voor de vulgraad van deze opslag. Want nu de capaciteit van de opslag iets lager is, is de vulgraad iets hoger (circa 1 procent). Dit nemen wij vanaf vandaag over in de Update.

De data zijn afkomstig van <https://agsi.gie.eu/#/>

Gasverbruik in Nederland

Het plaatje met het gasverbruik toont hoeveel gas door de Nederlandse markt elke dag in de afgelopen periode van een maand is verbruikt; de getallen geven het gemiddelde dagverbruik per week aan. Om dit te vergelijken met de afgelopen jaren is als referentie het gemiddelde dagverbruik per week in dezelfde periode van de afgelopen 3 jaren weergegeven. Het gaat hier om het verbruik van de totale markt in Nederland, zoals huishoudens, industrieën, elektriciteitscentrales. Het getal op de overzichtspagina geeft weer de toe- of afname van het gasverbruik van de gemiddelde dag in de laatste week ten opzichte van het gemiddelde gasverbruik van de gemiddelde dag in de afgelopen drie jaren in dezelfde week van die drie jaren.

Het gasverbruik wordt sterk beïnvloed door de temperatuur: 's winters is het verbruik drastisch hoger dan 's zomers. Maar ook de gasprijs speelt een grote rol: als we veel moeten betalen voor onze energiekosten, zijn we des te meer bereid om te besparen op gasverbruik. Dat kunnen we doen door bij voorbeeld korter te douchen, de airco niet te gebruiken, 's winters de thermostaat lager te zetten of andere energiebesparende maatregelen te nemen. Kijk voor meer tips op "[Zet ook de knop om](#)". Als inwoners van Nederland en het bedrijfsleven kunnen we de schaarste (en dus ook de prijs) dus proberen te beïnvloeden door ons verbruik te laten afnemen.

De data zijn afkomstig van: ENTSOG.

---

³ [Kamerbrief Gasopslag Bergermeer 5 juli 2022](#)

Toelichting bij Updates gasleveringszekerheid

Versie 14 oktober 2022

Aanvoer van gas naar de EU-landen

De Europese markt wordt voor een klein deel van gas voorzien door productie binnen Europa. Het gas wordt grotendeels via pijpleidingen van buiten de EU-landen aangevoerd, zoals uit Noorwegen en Engeland (beide geen EU-landen), Rusland (via de Nord Stream leiding naar Duitsland, Yamal naar Polen, EUStream naar Slowakije en Turkstream naar Turkije), Noord-Afrika en Azerbaidjan. Omdat Engeland zodanig geïntegreerd is in het Europese systeem, is dit land in de cijfers beschouwd als een deel van de EU. Daarnaast wordt er veel LNG (vloeibaar gemaakt aardgas) met schepen aangevoerd naar havens waar een LNG-terminal staat, zoals de Gate terminal op de Maasvlakte. Het LNG kan afkomstig zijn uit aardgasproducerende landen overal ter wereld, ook uit Rusland.

De eerste grafiek laat een beeld zien van de totale aanvoer naar Europa per schip en per pijpleiding uit de verschillende landen in de afgelopen maand. Het getal op de overzichtspagina geeft weer de toe- of afname van de laatste week ten opzichte van het gemiddelde van dezelfde week in de afgelopen 3 jaren.

De aanvoer van gas moet passen bij de behoefte van de markt en de behoefte om gas in bergingen op te slaan (of in de winter: te kunnen produceren). Uiteraard ligt de focus op de aanvoer van Russisch gas. Als de bergingen in de zomer onvoldoende gevuld kunnen worden omdat het aanbod te laag is en/of omdat de prijs in de zomer te hoog is, dan leidt dat in de winter tot problemen: Onvoldoende gas en (extreem) hoge prijzen.

De tweede grafiek laat het beeld zien van de totale aanvoer naar Europa per schip en per pijpleiding uit de verschillende landen in het afgelopen jaar.

De data zijn afkomstig van <https://transparency.entsog.eu/#/map>.

Toelichting bij Updates gasleveringszekerheid

Versie 14 oktober 2022

Gasprijs

In Europa bestaan verschillende markten waarop gas wordt verhandeld. De grootste handelsplaats in Europa is het Nederlandse TTF. In de grafiek is de groothandelsprijs weergegeven van 1 MWh gas (pakweg 100 m³). Gekozen is voor weergave van de prijs die nu betaald wordt voor levering in de komende maand (month ahead). Dit is de meest gebruikte prijs op dit handelsplatform. Er is geen één op één relatie tussen de gasprijs voor consumenten en de TTF month ahead prijs. Wel kan gezegd worden dat een opwaartse trend over een aantal maanden een indicatie is dat energieleveranciers hogere prijzen zullen rekenen voor consumenten. De dagprijzen in de afgelopen periode van 30 dagen worden in de grafiek getoond.

De prijs van aardgas wordt bepaald door de mate waarin het gas schaars is. Is er een overschot aan aanbod, dan zal de prijs laag zijn, maar is er krapte, zoals nu door het wegvallen van Russisch aanbod, dan schiet de prijs omhoog als het wegvallende aanbod niet zomaar gecompenseerd kan worden door ander aanbod. En aangezien de gasmarkten over de hele wereld met elkaar samenhangen, bij voorbeeld omdat de LNG-schepen overal naar toe kunnen, is het één grote wereldmarkt met wat regionale verschillen. De schaarste vertaalt zich dus in wereldwijd hoge prijzen.

De data zijn afkomstig van <https://www.theice.com/products/27996665/Dutch-TTF-Gas-Futures/data?marketId=5408202>

Update gebruik van data

Voor het samenstellen van de wekelijkse Update over de gasleveringszekerheid werken we altijd met de meest actuele data. Op het moment dat na het verschijnen van de Update gasleveringszekerheid nieuwe data beschikbaar komen, zullen deze in de eerstvolgende Update gasleveringszekerheid worden verwerkt.